

Setkání s Jiřím Lukšíčkem-Rysem

– dojmy a postřehy Kláry Šenkové

Běžím na zastávku. Za pět minut tam mám být. Cestou netrpělivě sleduji čas na svém mobilu. Zanedlouho jsem tam a dokonce včas! Společně s paní učitelkou jsem nastoupila do autobusu, který nás má zavézt na místo setkání s „naším“ pamětníkem, panem Lukšíčkem. Přemýšlím o všem možném. Jaký pan Lukšíček je? Co když je introvert? Co když se nerozmluví? Co když se něco pokazí? Přesto doufám, že návštěva pana Lukšíčka bude bez potíží...

Můj veškerý strach opadl ve chvíli, kdy jsme se usadily u pana Lukšíčka doma na pohodlnou sedačku. Po úvodní větě s dotazem na jméno a datum narození se pan Lukšíček sám rozpovídal a vyprávěl a vyprávěl: „**Ano, Jiří Lukšíček, to je naprosto správně. To Rys je moje skautská přezdívka. A bydlím na Praze 4 tady zhruba čtyřicet let. To to utíká. A předtím jsem bydlel taky ne příliš daleko, na Bohdalcích. Což bylo zase kousek od té vaší školy. ... Takže ano, narodil jsem se v tom tři a třicátém a letos slavím dvaosmdesáté narozeniny.**“ A pokračoval: „**Do školy jsem začal chodit přesně na začátku války. To mi bylo šest let.**“ Chudák! Přemýšlím. Takhle malej a už začala válka! No kdo by se pak těšil do školy? Napjatě poslouchám jeho slova. Jeho příběh. Vypráví, že dostal spálu a chudák byl ještě v těch nevinných šesti letech v nemocnici. No a to ještě není všechno! V době dětství pana Lukšíčka řádily silné mrazy. Tehdy zima začínala v říjnu a končila v květnu. Víc než půl roku zima. Brr! „**Koňská doprava byla v té době,**“ podotknul pan Rys. Hmm, to se měli. To bych taky chtěla. Jezdění v povozech s koňmi místo městské hromadné dopravy!

Pan Lukšíček také dělal skotačiny, jako snad všichni kluci. „**To ještě jezdili s koníkem. To byly modré takové bedny. Rozváželi balíky případně. A koník vepředu, ten seděl na kozlíku a jezdil a roznášel a rozvážel teda dopisy a balíky. A my jsme s velkou vervou, prostě páč vzadu měl stupátko, takže jsme vždycky soutěžili o to, kdo zaběhne a chytne to stupátko a bude si moct na něj sednout. ... A oni, to byli taky dobráci, protože on měl dlouhý bič a tím bičem vždycky občás, protože některý z těch dobřejch kamarádů prostě říkal: „Za vozem, za vozem!“ A on vzal ten bič a švih’ dozadu. Takže to bylo taky tak trošku nebezpečný, protože chytit tu ránu tím bičem žádný štěstí,**“ smál se pan Lukšíček. O dětství povídal, jako by žádná válka ani nebyla. Vzpomínal s láskou na to krásné

období, své dětství. I když se válčilo, tak on, jak se zdá, neztrácel radost ze života. Po vzpomínkách na konec války se odmlčí.

Protože už se nemůžu dočkat, až začne vyprávět o skautu, ptám se netrpělivě: „Kam jste podnikali skautské výpravy?“ **„My jsme ještě v té době skautské výpravy nepodnikali, protože ten skauting, teď jsme ještě pořád ve válce, se teprve začal rozjíždět.“**

Když ale viděl, že nás už zajímá jeho skautské období, začal tedy hovořit o skautingu. **„V listopadu, to znamená ne hned v tom pětačtyřicátém v květnu, ale až v listopadu, jsem ve Vršovicích začal chodit do Stovky vršovický.“** Pan Lukšíček vzpomínal a hovořil, stále, stále, stále a stále. Ale mně to nevadí. Proto jsme za ním přišly, abychom si vyslechly vše o jeho životě a co má na srdci.

„A pokud se týká výprav. No ano! To jsme chodili a většinou z devadesáti devíti procent pěšky.“ V dnešní době se to zdá skoro nepředstavitelné... Zmiňuje se o stěhování do Strašnic a že jeho otec pracoval na dráze. **„Mám dvě sestry. Už jenom jednu sestru,“** řekl a pokračoval s přístupem: **Život jde dál.** Ve 14 letech poznal blízkého kamaráda „Stopika“, se kterým se pak přátelil celý život. **„Ono dneska o tom vyprávět je takový zvláštní. Protože představte si, že vyprávíte o lidech, který jste znali. Vyprávíte o sousedech. Vyprávíte o Česích,“** vysvětluje pan Rys. **„Když řeknu, že jsem neměl Němce rád. No neměl, samozřejmě! Prožil jsem válku a nemám je rád dodneška, i když mi nic neudělali. Zastřelili mně strejdu tady nahoře. Ale naší rodině se to vyhlo. Zaplat' pán bůh.“**

Otázky se nám zpřeházely a já s Amálkou jsme pomalu nevěděly, na co se ptát. A i kdyby, tak bychom stejně neměly moc příležitost. Pan Lukšíček se do příběhu, který vypráví, doslova zabral. Mně se ani stejně ptát nechtělo. Chtěla jsem dál poslouchat. K čemu by nám bylo se na něco ptát, když nám pomalu na všechny otázky, které bychom mu bývaly položily, odpověděl?

Následuje opravdu až dobrodružné vyprávění o zapojení skautů do odbojové činnosti. Posloucháme se zatajeným dechem. Jak roznášeli protirežimní letáky, na kterých bylo například napsáno: **Probud'te se! Jak organizovali různé záškodnické akce. Jeden z kamarádů, Pepík Krbeček, pracoval v Lověně a podařilo se mu pro skautské středisko získat zbraně. „Pepík byl šikulín. Měl je rozebrat a zničit a odvézt do šrotu a Pepík občas součástky**

rozebral a vynosil a celkem do toho našeho střediska, kde nás bylo kolem sedmdesáti, vynosil zhruba sedmnáct pistolí. ... Jako skaut bych nikdy na člověka nevystřelil. Ale tenkrát se čekalo, to nemůže vydržet dlouho. To je záležitost dva roky, tři roky, no čtyři nejvýš,“ vysvětluje pan Rys. „Ty jsme měli utajeně, jen ti starší a utajeně,“ oznámil pan Lukšíček. „A vy jste tu zbraň měl taky?“ zajímá se Amálka. „No taky! No jsem taky byl ten starší! Měl, měl. Waltra 7.65. Se přiznám.“

Na jejich odbojovou činnost ale přišla StB. Pana Lukšíčka odsoudili na šest let a poslali do pracovního tábora na Jáchymovsku. Poté prošel ještě několika dalšími, ale podrobně se o tom zmiňovat nechtěl s odůvodněním, že to není nic pěkného.

„Dotazy?“ ptá se najednou pan Lukšíček. Byly jsme tak fascinovány jeho životním příběhem, že jsme osmnáct sekund ani nešpitly. „Co k tomu dodat?“ směje se pan Jiří Lukšíček. Po té dlouhé pauze se přece jen zeptám: „Jak jste prožíval dlouhé odloučení od rodiny?“ „To je dobrá otázka. Za celou tu dobu zaprvé my jsme mohli psát jenom rodičům. Za druhé, návštěvy tam byly za odměnu. My jsme byli takoví neposlušní kluci...“ odpověděl. Následuje několik postřehů z „všedního“ života v pracovních táborech.

A pak už se dostáváme pomalu k současnosti. Po roce devatenáct set devadesát, po revoluci, se Jiří Lukšíček aktivně podílel na přípravě skautských výstav, organizoval čekatelské a vůdcovské kurzy pro Prahu. Těch kurzů bylo sedmnáct. Spoluorganizoval osm čekatelských lesních kurzů, šest lesních škol, čtyři instruktorské lesní školy. V tom vidí Jiří Lukšíček svůj největší přínos. „Se musím pochlubit,“ prohlásil. „Jsem dostal asi úplně všechny řády, který jsou. Takže ten nejdůležitější, největší a nejzáslužnější je Řád stříbrného vlka. Což je jenom dvanáct žijících nositelů v republice.“

S obdivem se díváme na člověka, který prakticky celý život zasvětil skautingu. A nejenom to. On skauting žil, všechny hodnoty, které skauting hlásá, uváděl do praxe, a to i v době, kdy to bylo téměř nemožné.

Na závěr jsem položila otázku: „Jaké je vaše poslání budoucím generacím?“ **„No, to je opravdu těžká otázka,“ začal pan Rys. „Já si myslím, že je strašlivě důležitý, abychom si uvědomili, že vedle těch práv, který máme, zaplat’ pán bůh, dneska všechny práva, který jsou dosažitelný, abychom nezapomínali i na ty povinnosti.“**

Následuje moje neoblíbenější část, a to fotografování. Hned po rozhovoru nás pan Lukšíček zavedl do svého „skautského“ pokoje. Hned po vstupu jsem si všimla obrovské knihovny, kde o skautu najdete snad všechny knihy světa. Začala jsem obdivovat jeho trofeje a různá významná ocenění. Neodolala jsem a vytáhla svůj červený fotoaparát. A už to začalo! Fotím, fotím a jen pořád fotím. Vyfotila jsem myslím všechna jeho ocenění. A že bylo co fotit! Sice už skončil daný nahrávaný rozhovor, ale to pana Rysa nemůže zastavit! Jeho ústa se ještě, jak se zdá, neunavila. Natočila jsem si pro sebe na památku i kousek jeho povídání...

Přesunuli jsme se zpět do obývacího pokoje, kde jsme pořídily několik fotek společně na památku. Především s panem Rysem. Blíží se osmá hodina večer! Je tma! To to ale uteklo! Jedeme domů. Myslím, že na tenhle den nikdy nezapomenu. Moc jsem si to užila! Obě, já i Amálka, jsme si navzájem potvrdily, že z toho máme stejně krásný pocit. Pan Jiří Lukšíček je přátelský a odvážný člověk. Svou povahou i odvahou vypadá na sebevědomého dvacetiletého muže. Prožil si mnohá trápení, ale stále je to šťastný člověk. Myslím, že je rád, že se dožil téhle doby, kdy každý může mít svůj vlastní názor. Pan Rys je aktivní člověk. Nesedí jenom v křesle doma u televize. Ne, ne! Chodí do práce. Pracuje v Ústavu struktury a mechaniky hornin Akademie věd na oddělení kompozitních a uhlíkových materiálů. A k tomu se samozřejmě stále aktivně zapojuje do skautského života.

To byl teda úžasný den. Krásné vzpomínky, ty zůstanou! Za to všechno můžeme poděkovat jen tomuto projektu Paměti národa a hlavně panu Lukšíčkovi. Děkuje!!

Ty šťastné: Amálie Veselá a Klára Šenková pod vedením paní učitelky Petry Hroníkové